

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԽՍ.ՂԱ.ՂՈՒԹԻՒՆ

Տարին կը փակենք գոհունակութեամբ և փառք կուտանք Աստուծոյ՝ երբ կը նայինք նոր Տարինն հետ մեր յոյսերով դժուած հեռանկարին:

Գոհ ենք որովհետև Ս. Յակոբեանց դարսւոր Աթոռը վերադտած է, խաղաղութեան հետ, իր կոչումի ուղին:

Փառք կուտանք Աստուծոյ որ արդար կ'ընէ մեզի համար յուսալ որ նոր Տարին իրեն հետ պիտի բերէ խաղաղութեան պտուղներ՝ պայծառացում և յաւաճողմութիւն:

Տօնեցինք Ս. Աթոռիս հիմնադիր Առաքեալներուն տօնը ուրախ սրտով, որովհետև անոնց հիմնած Ս. Աթոռը թափուր չէ՝ այլևս, այլ վերածաղկած՝ ընտրութեամբ և զահակալութեամբը Ս. Պատրիարքին, զխաւոր երաշխիքը մեր վաղուան յոյսերուն:

Տօնեցինք Ս. Երուսաղէմի և Քրիստոնէական Եկեղեցւոյ առաջին նահատակին և վկային՝ Ս. Ստեփանոսի տօնը և հպարտացանք երբ Առաքեալներու թիւով Սարկաւազներ և Ուրարակիրներ՝ սաղաւարտներով թազաւորուած շարունեցան Աստուծոյ Ս. Սեղանին դիմաց և երգեցին ապրումով՝ «Ստեփանոս քաղցրիկ տատրակ . . .»:

Որովհետև մեր մտքերը զացին դէպի ժառանգաւորաց Վարժարան և Ընծայարան, ուր չորս տարիներու ամայութենէ ետք վերսկսած է կեանքը, ոչ միայն վերաբացումովը դասարաններու դռներուն, այլ և վերակումովը կանոնաւոր դասաւանդութեանց, Եղիշէ և Թորգոմ երջանկայիշատակ պատրիարքներու մշակած աւանդական ծրագիրներու հիման վրայ:

Ինչ աւելի քաղցր միօթարութիւն քան այս մէկը, չորս երկար տարիներ ապրեցան այստեղ ինքզինքնին համալսարանական հռչակող և տիտղոսակիր մարդիկ, որոնք, փոխանակ աճեցնելու և բարձրացնելու վաղուան մեր Եկեղեցիին մշակները պատրաստող վարժարանը, վանեցին անկէ ուսման ամէն փա-

վարիչներուն: Տէրը թող միշտ անուսան վրանէ Հաւիմական Գահը, եւ անոր անգուգական Գահակալին շնորհէ անփորձ, եղանակ եւ արդիւնաւատ տարիներ, իրագործել կարենալու իր ժողովուրդին արդար ակնկալութիւնները:

Այս սրբազան գիշերուան խորհուրդին ընդմէջէն, մեր սրտերու խորունկէն կ'ելկենք անգամ մը եւս Հայ Եկեղեցւոյ դարաւոր մայրամբը, ազնուաւիր եւ աստուածաւոր քաղաւրներու ձօնեղումը. «Թագաւոր փառաց Աստուած, Հովիտ կենդանաւոր, նորոգեա համապաղ զկենդանութիւն եւ զերջանկութիւն մերոյ քաղաւորին, զի օրհնեսցում գեղ, Տէր, այժմ եւ յաւիտեան»:

փառք և կարգապահութեան ամէն զգացում, դասաւանդութիւնը փոխանակեցին ցուցարարութեամբ և թողուցին դպրոց մը հաղիւ տասնեակի մը հասնող անփորձ աշակերտներով:

Չե՛նք ամբաստաներ, որովհետեւ չե՛նք հաւատար հին հաշիւներ մաքրելու սին մտայնութեան մը օգուտին: Այլ կ'ուզենք արդարացնել մեր ուրախութիւնը և միութարութիւնը, երբ կը տեսնենք որ մթաղնած երկնքի մը վրայ յանկարծ պայծառօրէն ծագող արևին նման կը փայլի փառանգաւորացն ու Ընծայարանը, իր հին փառքին և աւանդութեանը մէջ:

Կը հաւատանք զբական աշխատանքին և նուիրումին միայն, ձգելով եկող սերունդներուն և պատմութեան չար որոմը մաքուր ցորենէն զատորոշելու գործը:

Վերահաստատուած խաղաղութիւնն է անա որ կարելի՛ ըրաւ զբական աշխատանքը վանական կեանքի բոլոր մարգերէն ներս և ամէն մակարդակի վրայ:

Խաղաղութեան հետ վերահաստատուեցաւ նաև ազգային արժանապատուութիւնը և վստահութիւնը:

Որովհետեւ Վանքին կից Ոստիկանատունը չի՛ խռովիր այլևս երբ կը լսէ քաղցր զօղանլը մեր զանգակներուն, որոնք, տակաւին երէկ, չարագործ ձեռքերու մէջ, կը գործածուէին ցոյցի, հայոյանքի և անպատկառութեան հրաւիրելու համար ժողովուրդ մը, որ միշտ յարգանք և կարգապահութեան ոգի միայն ցոյց տուած էր Պետութեան:

Չկան այլևս հանրագործութիւններ և զաղտնի զբարտազրեր, որոնք կը ծառայեն միայն ու միայն հայուն անունն ու վարկը սեցնելու յաշիւ իշխանութեան:

Ս. Յակոբի զանգակները վերագտած են իրենց քաղցր եղանակը և Միաբանութիւն ու ժողովուրդ՝ Սրբատեղիներու ճամբան:

Անա թէ ինչո՛ւ արդար են մեր յոյսերը՝ Նոր Տարուան սեմին: Աթոռս կը վերագտնէ այսօր իր հպարտ և արժանաւայել հին կեցուածքը՝ Ազգին ակընկալութիւններուն դիմաց և ճակատաբաց կը յայտարարէ. Նոր Տարին պիտի ըլլայ աշխատանքի և արդիւնքի, քրտինքի և նուաճումի, խաղաղութեան և հոգեկան բաւարարութեան տարի մը:

Որովհետեւ խաղաղութիւնը իշած է ոչ միայն յարաբերութիւններուն մէջ որոնք կը կապեն Միաբանութեան անդամները իրարու մէջ և ժողովուրդին հետ, Ս. Աթոռը՝ Ազգին և Աթոռն ու Ազգը՝ Պետութեան հետ, այլ իշած է ան շատ աւելի խորը՝ խռովայոյզ սրտերուն մէջ բոլոր անոնց որոնք կ'ապրին այս Հաստատութեան մէջ, շուրջ կամ հետ:

Այս, այն խաղաղութիւնն է, զոր Քրիստոս տուաւ Իր Առաքեալներուն, բաժանումի սրտազին խօսքերուն հետ. «Խաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ, ... , ոչորպէս աշխարհ տայ, տամ ես ձեզ ... »:

Կայ խաղաղութիւն մը, անզիտակից և կարծես պատահական, որ կու գայ կիրքեր և շահատակութեան պարտականքի զրգռող խռովարարներու պակասէն. տեսակ մը թմրութիւնը չարին: Այս չէ՛ խաղաղութիւնը որուն կ'ականարենք և զոր ցանկացինք մեր Աթոռին:

Այլ միևրը՝ այն խաղաղութիւնը որ կուզայ սրտատե՛ս արթնութենէն և ճշմարտութեան բացուող աչքին կը յայտնէ սնտափառութեան, վէճին, զգուշութիւն և մարդկային տկարութիւններէն յառաջացող զգացումներուն և շարժումներուն փնասակար և աղիտալի դիմագիծը: Զգաստութեան և պայծառատես զիտակցութեան բերած խաղաղութիւնն է այս, որը երկիր իշաւ Յիսուսի այրին վերև երգող հրեշտակներու յայտնութեամբ և առաւ մարդուն՝ սինն ու հողայինը լքելով՝ աշխարհին ու մարդոց՝ վերէն նայելու ու զանոնք սիրելու ոգին:

Քրիստոսականդ այսպիսի խաղաղութեան մէջ միայն հալիս մեղք, հալածին դէք, շնչին յանցանք, խղին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանածնին մահացեալք, բռնակին հարուածք . . . և թագաւորէ Ձեռն քո ամենակալ, քաւիչդ ամենայնի . . . »:

Որքան բուռն է այս առթիւ մեր բաղձանքը որ նո՛յն ոգին և նո՛յն խաղաղութիւնը իբրև «ցօղջբաղցրածաւալ» իշնէր և թարմացնէր նաև հոգիները բոլոր մեծ ու՛շագոյններուն, որոնք տակաւին կը յամենան անմտօրէն կարծրացուած ժխտական դիրքերու վրայ, Աթոռիս նկատմամբ: Մեզի համար ցաւ է հաստատել որ կան տակաւին չկողիացած մտքեր, որոնք աչքերնին կամաւոր կերպով փակած՝ կաթողիկոսական զոյգ Աթոռներու իմաստուն և խաղաղարոյր վերաբերմունքին Աթոռիս նկատմամբ, կը շարունակեն մտքեր խռովելու փորձեր ընել: Մենք կը ցաւինք ոչ թէ որովհետև նման թունաւոր սլաքներ որևէ բախտ կրնան ունենալ ճեղքելու Ս. Յակոբեանց վանքի հաստատահիմն պարիսպները, այլ որովհետև պիտի փափաքէինք որ Աստուծոյ խաղաղութիւնը իշած ըլլար նաև շքանի մը կողմներուն վրայ եւ և իսնդարտեցուցած շարժումներ՝ որոնք ֆրանս կրնան բերել միայն զանոնք հրահրողներուն և մեր Ս. Եկեղեցիի զերագոյն շահերուն:

Անցնող տարուան սեմին չէինք կարծեր որ տարուան մը կարճ միջոցը պիտի բաւէր որ կատարուէր հրաշքը և Ս. Յակոբի մասին կարելի ըլլար գրել զոհունակ այս տողերը: Այժմ կը հաւատանք հրաշքին և վստահ ենք որ նոր սկսող տարուան վերջաւորութեան և յաջորդի սեմին, պիտի կարենանք նո՛յն լաւատեսութեամբ և նշուաբանութեամբ գրել նաև Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ամբողջութեանը համար:

Թող խաղաղութեան Մանուկի Այրը և Անոր ծառայող Միաբանութիւնն ու ժողովուրդ ըլլան ոչ միայն՝ ունկնդիր, այլև արձագանգ խաղաղութեան պատգամին: Թող Նոր Տարուան մեր աղօթքը բարձրանայ խաղաղած սրտերէ խաղաղութեան համար մեր Եկեղեցիին, մեր Ազգին և համայն մարդկութեան: